

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 - 858/20.05.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на първа степен на професионална квалификация за професия **код 621120** **Работник в животновъдството**, специалност **код 6211201** **Говедовъдство и биволовъдство** от професионално направление **код 621** **Селско стопанство**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	621	СЕЛСКО СТОПАНСТВО
Професия	621120	РАБОТНИК В ЖИВОТНОВЪДСТВОТО
Специалност	6211201	ГОВЕДОВЪДСТВО И БИВОЛОВЪДСТВО

Утвърдена със Заповед № РД 09 - 858/20.05.2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **първа** степен на професионална квалификация по професията **621120 Работник в животновъдството**, специалност **6211201 Говедовъдство и биволовъдство**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **първа** степен на професионална квалификация по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). До утвърждаване на ДОИ за придобиване на квалификация по професията настоящата Национална изпитна програма следва да се прилага само за системата на народната просвета.

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:

- а.** Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
- б.** Критерии за оценяване.

2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:

- а.** Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
- б.** Критерии за оценяване.

3. Система за оценяване.

4. Препоръчителна литература.

5. Приложения:

- а.** Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
- б.** Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Породи говеда за мляко

План-тезис:

- Черно-шарено говедо, Холщайн-фризийско говедо, Българско червено говедо, Джерсейско говедо - външни особености.
- Фактори, влияещи върху млечната продуктивност.
- Млечна жлеза на крава - анатомично устройство.
- Екстериор на млекодаен тип говеда.
- Фуражи за млекодайни говеда.

Приложна задача/казус: Разпознайте породите говеда от млечен тип.

Дидактически материали: Снимки на породи говеда от млечен и месодаен тип.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	Максимален брой точки
1. Познава породите говеда за мляко.	15
2. Изброява факторите, влияещи върху млечната продуктивност.	5
3. Описва строежа на млечната жлеза на кравата.	10
4. Познава екстериора на млекодайните говеда.	10
5. Изброява фуражите, подходящи за хранене на млекодайни говеда.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 2: Породи говеда за месо

План-тезис:

- Херефорд, Абердин-ангус, Шароле, Лимузин – външни особености.
- Фактори, влияещи върху месната продуктивност.
- Екстериор на месодаен тип говеда.
- Фуражи за угояване на месодайни говеда.
- Видове тревни ливадите и пасищата.

Приложна задача/казус: Разпознайте породите говеда от месодаен тип.

Дидактически материали: Снимки на породи говеда от млечен и месодаен тип.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 2</i>	Максимален брой точки
1. Познава породите говеда за месо.	15
2. Изброява факторите, влияещи върху месната продуктивност на говедата.	5
3. Познава екстериора на месодайните говеда.	10
4. Изброява фуражите, подходящи за угояване на месодайни говеда.	10
5. Изброява видовете тревни, от които се състоят ливадите и пасищата.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 3: Породи говеда с комбинирана продуктивност

План-тезис:

- Сименталско говедо, Българско кафяво говедо, Родопско късорого говедо - външни особености.
- Екстериор на говеда с комбинирана продуктивност.
- Хигиена на машинното доене на крави.
- Основни фуражи за хранене на говеда.
- Фактори, влияещи върху месната продуктивност.

Приложна задача/казус: Проследете последователността на изхранване на говедата с фуражи.

Дидактически материали: Снимки на породи говеда с комбинирана продуктивност.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3</i>	Максимален брой точки
1. Познава породите говеда с комбинирана продуктивност.	10
2. Познава екстериора на породите говеда с комбинирана продуктивност.	10
3. Познава правилата, които трябва да се спазват при машинно доене на крави.	10
4. Изброява основните фуражи за хранене на говеда.	5
5. Познава факторите, влияещи върху месната продуктивност.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 4: Хранене на говеда за месо

План-тезис:

- Храносмилателна система на говедо - устройство.
- Хранене на млади говеда за угояване - видове угояване в зависимост от използваните фуражи.
- Хранене на крави за месо - видове в зависимост от използваните фуражи.
- Царевица - основни дейности, свързани с отглеждането.
- Начини за залагане на фуражите на говеда за месо.

Приложна задача/казус: Опишете интензивното угояване на говедата.

Дидактически материали: Снимки на храносмилателна система на говедо.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4</i>	Максимален брой точки
1. Изброява съставните части на храносмилателната система на говедото.	5
2. Познава видовете угояване на млади говеда в зависимост от използваните фуражи.	10
3. Познава видовете хранене на крави за месо в зависимост от използваните фуражи.	10
4. Познава основните дейности, свързани с отглеждането на царевичката.	10
5. Познава начините за залагане на фуражите на говеда за месо.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 5: Пасищно отглеждане на месодайни говеда

План-тезис:

- Придвижване на говедата до пасището.
- Преход от оборно към пасищно хранене.
- Дневен режим на месодайните говеда при пасищно отглеждане.
- Признаци на болните животни.
- Преценка на състоянието на пасището.

Приложна задача/казус: Посочете отровните треви, които се срещат по нашите пасища и са опасни за говедата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Познава правилата за придвижване на говедата до пасището.	10
2. Познава изискванията за преход от оборно към пасищно хранене.	10
3. Познава дневния режим на месодайните говеда при пасищно отглеждане.	10
4. Познава признаците на болните животни.	10
5. Познава признаците, по които се определя състоянието на пасището.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 6: Хранене на крави за мляко

План-тезис:

- Основни фуражи за хранене на крави за мляко.
- Качество на сеното за изхранване на крави за мляко - показатели.
- Обработка на зърнените фуражи за изхранване на крави за мляко - едрина на смилане.
- Последователност на залагане на фуражите при хранене на крави за мляко.
- Люцерна - биологични изисквания при отглеждане.

Приложна задача/казус: Опишете дневния режим за хранене на кравите и причините за неговото спазване.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Изброява основните фуражи за хранене на крави за мляко.	5
2. Познава показателите, по които се преценява качеството на сеното.	10
3. Знае едрината на смилане на зърнените фуражи.	10
4. Познава последователността на залагане на фуражите.	10
5. Познава биологичните изисквания при отглеждане на люцерна.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 7: Отглеждане на крави за мляко

План-тезис:

- Дневен режим при оборно отглеждане на крави за мляко.
- Начини за залагане на фуражите при отглеждане на крави за мляко.
- Машинно доене на крави.
- Грижи за хигиената на помещенията за отглеждане на крави за мляко.
- Дезинфекция на животновъдните помещения.

Приложна задача/казус: Посочете признаците за определянето, че дадена крава е болна от мастит.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Познава дневния режим при оборно отглеждане на крави за мляко.	10
2. Познава начините за залагане на фуражите.	5
3. Познава последователността и начина на извършване на манипулациите при машинно доене на крави.	10
4. Познава грижите за хигиената на помещенията.	10
5. Познава начините за дезинфекция на животновъдните помещения.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 8: Доене на крави и биволици

План-тезис:

- Ръчно доене на крави и биволици.
- Машинно доене на крави и биволици.
- Доилен агрегат - съставни части.
- Измиване и дезинфекция на съдовете и съоръженията за доене.
- Съхранение на млякото.

Приложна задача/казус: Колко трябва да бъде вакуумът при машинно доене на крави и биволици?

Дидактически материали: Схема на доилен агрегат.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Описва манипулациите при ръчно доене на крави и биволици.	10
2. Описва манипулациите при машинно доене на крави и биволици.	10
3. Изброява съставните части на доилния агрегат.	10
4. Познава начините за измиване и дезинфекция на съдовете и съоръженията за доене.	10
5. Познава начините за съхранение на млякото.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 9: Съхранение и предаване на млякото

План-тезис:

- Съхранение на млякото - изисквания.
- Окачествяване на млякото - показатели.
- Недостатъци на млякото - видове.
- Почистване на съдовете за охлаждане и съхранение на млякото.
- Химичен състав на млякото.

Приложна задача/казус: Как се постъпва с некачественото мляко?

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 9</i>	Максимален брой точки
1. Познава изискванията за съхранение на млякото.	10
2. Познава показателите за окачествяване на млякото.	10
3. Познава видовете недостатъци на млякото.	10
4. Познава начините за почистване на съдовете за охлаждане и съхранение на млякото.	10
5. Изброява химичните съставки на млякото.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 10: Породи биволи

План-тезис:

- Мура, Нили-Рави, Сурти, Джафарабади, Български местен бивол - външни особености.
- Биологични и стопански особености на биволите.
- Фуражи, подходящи за хранене на биволи.
- Грижи за хигиената на биволите.
- Начини за отглеждане на биволите.

Приложна задача/казус: Посочете заболявания, на които са по-устойчиви биволите.

Дидактически материали: Снимки на породи биволи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 10</i>	Максимален брой точки
1. Познава породите биволи.	10
2. Познава биологичните и стопанските особености на биволите.	10
3. Изброява фуражите, подходящи за хранене на биволи.	5
4. Познава грижите, които се полагат за хигиената на биволите.	10
5. Познава начините за отглеждане на биволи.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 11: Отглеждане на телета и малачета

План-тезис:

- Хранителна и биологична стойност на млякото.
- Хранене през коластрения период.
- Хранене през млечния период със стартерни смески и млекозаместители.
- Начини за отглеждане на телетата и малачетата през различните периоди.
- Почистване и дезинфекция на съдовете и съоръженията за хранене на телетата и малачетата с мляко и млекозаместители.

Приложна задача/казус: Опишете кратността на хранене с мляко на телетата през коластрения период и температурата на млякото.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Познава хранителната и биологичната стойност на млякото.	10
2. Познава особеностите на хранене на телета и малачета през коластрения период.	10
3. Познава особеностите на хранене на телетата и малачетата през млечния период със стартерни смески и млекозаместители.	10
4. Изброява начините за отглеждане на телетата и малачетата през различните периоди.	5
5. Познава начините за почистване и дезинфекция на съдовете и съоръженията.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 12: Хигиенни изисквания при отглеждане на говеда и биволи

План-тезис:

- Хигиенни изисквания при вързано отглеждане на крави и биволици.
- Хигиенни изисквания при свободно отглеждане на крави и биволици.
- Начини за поддържане на доброто състояние на въздуха в животновъдните помещения.
- Начини за почистване и съхранение на тора от помещенията за отглеждане на говеда и биволи.
- Дезинсекция на помещенията за отглеждане на говеда и биволи.

Приложна задача/казус: Посочете причините, поради които торът трябва да се съхранява правилно.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Познава хигиенните изисквания при вързано отглеждане на крави и биволици.	10
2. Познава хигиенните изисквания при свободно отглеждане на крави и биволици.	10
3. Познава начините за поддържане на доброто състояние на въздуха в животновъдните помещения.	10
4. Познава начините за почистване и съхранение на тора от помещенията за отглеждане на говеда и биволи.	10
5. Познава начините за дезинсекция на помещенията за отглеждане на говеда и биволи.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 13: Размножаване на говеда и биволи

План-тезис:

- Полова система на говеда и биволи - устройство.
- Полова и стопанска зрелост при говедата и биволиците.
- Полов цикъл при кравата и биволицата.
- Осемняване на кравите и биволиците - начини.
- Хранене на женските и мъжките животни преди заплождане.

Приложна задача/казус: Посочете признаците на разгоненост при кравите и биволиците и определете оптималния момент за заплождането им.

Дидактически материали: Снимки на половата система на говеда и биволи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Изброява съставните части на женската и мъжката половая система.	5
2. Дефинира понятията полова и стопанска зрелост и посочва времето за настъпването им при говедата и биволиците.	10
3. Познава особеностите на половия цикъл при кравата и биволицата.	10
4. Познава начините за осемняване на кравите и биволиците.	10
5. Познава особеностите на храненето на животните преди заплождане.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема №14: Бременност и раждане при кравите и биволиците

План-тезис:

- Продължителност на бременността при кравите и биволиците.
- Грижи за бременните животни.
- Признаци на приближаващо раждане при кравите и биволиците.
- Първи грижи за родилките - крави и биволици.
- Първи грижи за новородените телета и малачета.

Приложна задача/казус: Посочете затрудненията, които могат да настъпят при раждането.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Назовава продължителността на бременността при кравите и биволиците.	5
2. Познава грижите за бременните животни.	10
3. Познава признаците на приближаващо раждане при кравите и биволиците.	10
4. Познава първите грижи, които се полагат за родилките - крави и биволици.	10
5. Познава първите грижи за новородените телета и малачета.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема №15: Грижи за хигиената на говедата и биволите

План-тезис:

- Грижи за хигиената на тялото на говедата и биволите.
- Грижи за крайниците на говедата и биволите.
- Подготовка на вимето за доене.
- Грижи за хигиената на животновъдните помещения и дворчета.
- Дезинфекция, дезинсекция и дератизация на животновъдните помещения - същност и начини за извършване.

Приложна задача/казус: Опишете и определете периодичността на грижите, които се полагат за яслите, хранилките и поилките за животните.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Познава грижите за хигиената на тялото на говедата и биволите.	10
2. Познава грижите за крайниците на говедата и биволите.	10
3. Познава манипулациите за подготовка на вимето за доене.	10
4. Познава грижите за хигиената на животновъдните помещения и дворчета.	10
5. Дефинира понятията дезинфекция, дезинсекция и дератизация и познава начините за извършване.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 16: Отглеждане на биволи

План-тезис:

- Начини за отглеждане на биволите.
- Основни фуражи за хранене на биволи.
- Дневен режим при вързано отглеждане на биволици за мляко.
- Грижи за хигиената на помещенията за отглеждане на биволи.
- Начини за откриване на разгонени биволици.

Приложна задача/казус: Посочете причините, поради които не бива да се сменят мястото на доене на биволиците и гледачите, които ги обслужват.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Познава начините за отглеждане на биволите.	10
2. Изброява основните фуражи за хранене на биволите.	5
3. Познава дневния режим при вързано отглеждане на биволици за мляко.	10
4. Познава грижите за хигиената на помещенията за отглеждане на биволи.	10
5. Познава начините за откриване на разгонени биволици.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 17: Качество и обработка на фуражите за говеда и биволи

План-тезис:

- Качество на силажа за изхранване на говеда и биволи - изисквания.
- Качество на грубите фуражи за изхранване на говеда и биволи - изисквания.
- Качество на зърнените фуражи за изхранване на говеда и биволи - изисквания.
- Едрина на смилане на зърнените фуражи за изхранване на говеда и биволи.
- Обработка на корено-, клубено- и сочноплодите.

Приложна задача/казус: Определете комбинацията от няколко вида смлени фуражи и посочете видове, които познавате.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Познава изискванията за качество на силажа.	10
2. Познава изискванията за качество на грубите фуражи.	10
3. Познава изискванията за качество на зърнените фуражи.	10
4. Назовава едрината на смилане на зърнените фуражи.	5
5. Познава начините за обработка на корено-, клубено-и сочноплодите.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

Изпитна тема № 18: Промислени технологии за отглеждане на говеда и биволи

План-тезис:

- Елементи на промишлените технологии.
- Производствени и спомагателни сгради.
- Начини на отглеждане на говедата и биволи.
- Хранене на млади говеда и биволи за разплод.
- Профилактични мероприятия при отглеждане на говеда и биволи.

Приложна задача/казус: Опишете какво представляват черната и бялата зона в животновъдните комплекси.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Изброява елементите на промишлените технологии.	5
2. Познава животновъдните и спомагателните сгради в животновъдните комплекси за отглеждане на говеда и биволи.	10
3. Познава начините за отглеждане на говеда и биволи.	10
4. Познава особеностите при хранене на млади говеда и биволи за разплод.	10
5. Познава профилактичните мероприятия при отглеждане на говеда и биволи.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки:	60

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **първа** степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в преценка и осигуряване на зоохигиенните и екологичните изисквания за отглеждане на животните, преценка на здравословното състояние на говедата и бивоците, извършване на основни дейности и манипулации, свързани с отглеждането на говедата и бивоците и производството, съхранението и първичната обработка на млякото и др.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно практическо задание: Изкуствено хранене на телета през млечния период

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

- приготвяне на течен млекозаместител по зададена инструкция;
- загряване на млекозаместителя до необходимата температура;
- изхранване на млекозаместителя в необходимото количество и с необходимата кратност;
- измиване и дезинфекция на използваните съдове за хранене на телетата;
- преценка на комфорта на телетата след храненето.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

<i>№</i>	<i>Критерии</i>	<i>Показатели</i>	<i>Макси мален брой точки</i>	<i>Те жест</i>
1.	<p>Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.</p> <p><i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i></p>	<p>1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства.</p> <p>1.2. Правилно употребява предметите и средствата на труда по безопасен начин.</p> <p>1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа и спазва предписания за своевременна реакция.</p> <p>1.4. Описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място.</p>		<i>да/не</i>
2.	Ефективна организация на работното място.	<p>2.1. Поддържа инструментите, пособията и материалите, като осигурява удобство и точно спазване на технологията.</p> <p>2.2. Целесъобразно употребява суровини и материали.</p> <p>2.3. Работи с равномерен темп за определено време.</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>4</p>	10
3.	Спазване изискванията на нормативните документи.	<p>3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица.</p> <p>3.2. Спазва изискванията на нормативните документи, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства).</p>	<p>5</p> <p>5</p>	10
4.	Правилен подбор на материали и инструменти съобразно конкретното задание.	<p>4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, суровини и инструменти необходими за изпитното задание.</p> <p>4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите суровини.</p>	<p>5</p> <p>5</p>	10
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание.	<p>5.1. Спазва технологичната последователност в процеса на работа.</p>	<p>10</p>	10
6.	Качество на изпълнението на практическото изпитно задание. Изчерпателност на разработката.	<p>6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология.</p> <p>6.2. Крайното изделие съответства на зададените технически параметри.</p> <p>6.3. Изпълнява задачата в поставения срок.</p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>2</p>	10

7.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на практическото изпитно задание.	7.1. Осъществява операционен контрол – при избора на материали, изделия и инструменти и при изпълнение на конкретни дейности. 7.2. Контролира техническите показатели. 7.3. Оценява резултатите, взема решения, отстранява грешките. 7.4. Прави оптимален разчет на времето на изпитното задание.	1 1 2 1	5
8.	Защита на практическото задание.	8.1. Може да представи и обоснове приетия вариант на изпълнение на практическото задание; 8.2. Демонстрира добра техника на презентиране.	3 2	5
Общ брой точки:			60	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е **60**. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Проф.Андреев и кол. Отглеждане на селскостопански животни. С., Дионис, 1993.
2. Проф.Андреев и кол. Животновъдство. С., Дионис, 1993.
3. Стефанов, М. Анатомия на домашните животни. С., Матком.
4. Дечева, Р. Готев, Р. Анатомия и физиология. С., Земиздат.
5. Якимова, Я. Мицова, Г. Фуражно производство с основи на земеделието. С., Земиздат, 1992.
6. Ванчев, Т. Дончев, Р. Кайтазов, Г. Птицевъдство. С., Земиздат, 1989.
7. Ножчев, С. Джанков, И. Отглеждане на птици. С., Земиздат, 1996.
8. Дончев, Р. Кайтазов, Г. Ръководство за упражнения по птицевъдство. С., Земиздат, 1981.
9. Наредба № 44 от 20.04.2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти.
10. Дончев, Р. Цветанов, И. Иванов, Ив. Водоплаващи птици. С., Земиздат, 1973.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Светла Сиракова – ПГСС „Царица Йоанна”, гр. Пазарджик
2. Василка Димова – ПГСС „Царица Йоанна”, гр. Пазарджик

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 621120 Работник в животновъдството

специалността 6211201 Говедовъдство и биволовъдство

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

.....

.....

Приложна задача:

.....

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 621120 Работник в животновъдството

специалността 6211201 Говедовъдство и биволовъдство

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)